

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 10. marts 2011

Rådsmøde (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 21. marts 2011

SAMLENOTAT

1. Forberedelse af Det Europæiske Råds møde den 24.-25. marts 2011.....	2
2. Samarbejds- og verifikationsmekanismen for Bulgarien og Rumænien	4
3. Udviklingen i EU's sydlige nabolande	6
4. Sahel.....	10
5. Afrikas horn	12
6. Bosnien-Hercegovina	14
7. (Evt.) Iran	16
8. (Evt.) Mellemøsten	18
9. (Evt.) Serbien/Kosovo.....	20
10. (Evt.) Hviderusland	22

1. Forberedelse af Det Europæiske Råds møde den 24.-25. marts 2011

6231/11

Nyt notat.

1. Resumé

Det Europæiske Råd (DER) ventes at træffe beslutning om udformningen af den permanente krisemekanisme og formelt at vedtage traktatændringen om krisemekanismen. Derudover ventes DER at drøfte øvrige økonomiske spørgsmål, herunder at komme med generelle anbefalinger til medlemslandene om makroøkonomiske og strukturelle udfordringer på baggrund af Kommissionens vækstundersøgelse i henhold til det Europæiske Semester samt endossere enighed om Kommissionens pakke med seks lovgivningsforslag om styrket økonomisk-politisk samarbejde. DER ventes endvidere at drøfte den seneste udvikling af situationen i Nordafrika.

2. Baggrund

Mødet i Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 er et ordinært møde. I henhold til gældende praksis forbereder Rådet (almindelige anliggender) Det Europæiske Råds møder.

3. Hjemmelsgrundlag

Overvejelser om hjemmelsgrundlaget er ikke relevante.

4. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevante.

5. Formål og indhold

Hovedemnerne for Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 er økonomiske spørgsmål og situationen i EU's sydlige nabolande.

Det Europæiske Råd ventes at træffe beslutning om udformningen af den permanente krisemekanisme, der skal afløse den nuværende midlertidige mekanisme, der udløber medio 2013. Det Europæiske Råd ventes også at træffe den formelle beslutning om en begrænset traktatændring, der kan etablere en sådan permanent krisemekanisme

Det Europæiske Råd ventes endvidere at endossere enighed om en styrkelse af Stabilitets- og Vækstpagten og en ny overvågningsprocedure for makroøkonomiske ubalancer, baseret på Kommissionens pakke af seks lovgivningsforslag fra september 2010 og Van Rompuy taskforce-rapporten fra oktober 2010. Forslagene fokuserer på den offentlige gæld og den finanspolitiske holdbarhed, bredere overvågning af makroøkonomiske ubalancer samt styrkede sanktionsmuligheder. Endvidere kan ventes en drøftelse af konkurrenceevnepagten i opfølgning af eurogruppe-topmødet den 11. marts 2011.

Endvidere ventes Det Europæiske Råd på grundlag af Kommissionens årlige vækstundersøgelse at udstikke overordnede økonomiske retningslinjer for EU og generelle anbefalinger til medlemslandene i henhold til Det Europæiske Semester, som gennemføres første gang i 2011.

Endeligt ventes Det Europæiske Råd at følge op på den seneste udvikling i situationen i Nordafrika, særligt i forhold til Tunesien, Egypten og Libyen. Det ventes en drøftelse af EU's forskellige tiltag over for det sydlige naboland på både kort og mellemlangt sigt med fokus på, hvordan EU kan understøtte reformprocessen og demokratibevægelserne. Spørgsmålet om håndtering af flygtninge og migrationsstrømme til EU ventes også drøftet.

Der vil afhængigt af udviklingen kunne komme yderligere emner på dagsordenen.

Udkast til DER-konklusioner ventes udsendt forud for Rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. februar 2011.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Udkast til konklusioner fra Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 foreligger endnu ikke. Udkastet til konklusioner ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Med udgangspunkt i udkastet til kommenteret dagsorden for Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 forventer regeringen at kunne tage formandskabets orientering om det første udkast til konklusioner til efterretning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til DER-konklusioner, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2011.

2. Samarbejds- og verifikationsmekanismen for Bulgarien og Rumænien

KOM (2011) 0080

KOM (2011) 0081

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at vedtage rådskonklusioner om status for samarbejds- og verifikationsmekanismen for Bulgarien og Rumænien med udgangspunkt i Kommissionens interimrapporter for hvert af de to lande. Rådskonklusionerne ventes at opfordre til hurtige resultater på de udeståender, som Kommissionen har påpeget. Der forventes som udgangspunkt ingen substansdrøftelse.

2. Baggrund

Samarbejds- og verifikationsmekanismen indgik som en del af Bulgariens og Rumæniens EU-tiltrædelse den 1. januar 2007. Mekanismen er med hjemmel i tiltrædelsestraktaten for de to lande etableret ved to separate Kommissionsbeslutninger i efteråret 2006 og omhandler udeståender på det retslige område, herunder bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet. Konkret har Kommissionen vedtaget seks benchmarks for Bulgarien og fire benchmarks for Rumænien. Kommissionen udarbejder i medfør af mekanismen to rapporter årligt om de to landes overholdelse af de formulerede benchmarks. Mekanismen vil være i kraft, indtil alle benchmarks er opfyldt.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionen offentliggjorde den 18. februar 2011 sine seneste interimrapporter under mekanismen for de to lande. Disse rapporter giver en teknisk opdatering på væsentlige fremskridt *inden for de sidste seks måneder* i de to lande. Kommissionen ventes til sommer 2011 at offentliggøre en rapport med vurderinger i forhold til de opstillede benchmarks.

Interimrapporten for Rumænien konstaterer indledningsvist, at Rumænien har reageret konstruktivt på anbefalingerne fra Kommissionens seneste rapport fra juli 2010. For at fastholde det fornyede momentum opfordrer Kommissionen Rumænien til at fokusere på grundig forberedelse af implementering af nye reformlove samt på at igangsætte en omfattende uafhængig gennemgang af retsvæsenet mhp. at øge tempoet, kvalitet og ensartetheden i retsprocessen. Rumænien opfordres yderligere til at reformere disciplinærsystemet for dommere og til at nedbringe behandlingstiden for højniveau korruptionssager. Endelig opfordres til styrkelse af generel anti-korruptionspolitik.

Interimrapporten for Bulgarien konkluderer, at Bulgarien siden seneste rapport har fortsat sit engagement med at fortsætte implementeringen af retsreformsstrategien gennem udarbejdelse af en detaljeret handlingsplan. Mhp. opretholdelse af momentum opfordrer Kommissionen Bulgarien til at have fortsat fokus på en national retsreformsstrategi samt at gennemføre en grundig reform af retsvæsenet og politiet. Derudover opfordrer Kommissionen Bulgarien til at fokusere på vedtagelse af en effektiv lov om fortabelse af aktiver, etablering af en myndighed til identifikation og sanktionering af interessekonflikter samt på track record i forhold til korrupsionssager og organiseret kriminalitet.

Der forventes vedtagelse af rådskonklusioner uden substansdrøftelse. Formandskabet ventes at lægge op til, at rådet byder rapporterne velkomne, og at rådskonklusionerne derudover bakker op om Kommissionens anbefalinger og linje.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker op om Kommissionens rapporter og monitorering samt støtter, at de to lande opfordres til hurtigst muligt at opfylde alle benchmarks. Monitoreringen bør først ophæves, når alle benchmarks er opfyldt.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed om at byde Kommissionens rapporter velkomne og udtrykke støtte til konklusionerne, herunder at opfordre Bulgarien og Rumænien til at opfylde alle udeståender.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens statusrapporter for Rumæniens og Bulgariens fremskridt i forhold til benchmarks nævnt i samarbejds- og verifikationsmekanismen, blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 9. september 2010.

3. Udviklingen i EU's sydlige nabolande

KOM (2011) 0200

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes som opfølgning på det uformelle møde i Rådet (udenrigsanliggender) den 10. marts 2011, det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 11. marts 2011 og det uformelle udenrigsministermøde den 11.-12. marts 2011 samt som forberedelse af det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 at drøfte udviklingen i EU's sydlige nabolande samt hvordan EU på hurtig og effektiv vis kan understøtte en demokratisk udvikling i regionen.

Der ventes samtidig en videre behandling af de forslag, som udenrigsrepræsentant Ashton og Kommissionen ventes at have præsenteret på det ekstraordinære DER, til EU's udvikling af en pakke af instrumenter mhp. at yde støtte til transitions- og transformationsprocessen, herunder revidering af naboskabspolitikken, med fokus på demokratifremme, økonomisk udvikling og people-to-people kontakter.

2. Baggrund

Vurderinger af den aktuelle situation i Libyen er behæftet med stor usikkerhed, og situationen udvikler sig time for time. Oprørerne synes at have konsolideret sig i den østlige del af landet, med hovedsæde i Benghazi, mens Ghaddafis styrker fortsat kontrollerer det meste af hovedstaden Tripoli samt Ghaddafis fødeby Sirte og enkelte andre byer. Dele af hæren er gået på oprørernes side, ligesom flere ministre og højtstående repræsentanter for regimet herunder diplomater har skiftet side. Regimet har slået meget hårdt ned på de folkelige oprør med direkte beskydning og med indsættelse af luftvåben. Afrikanske lejesoldater menes at kæmpe på regimets side. Der er stor usikkerhed om antallet af dræbte.

Den humanitære situation er særlig vanskelig i grænseområderne til Egypten og Tunesien. Antallet af mennesker som rejser ud af Libyen til nabolandene vurderes den 4. marts at have overstegget 200.000 siden den 21. februar 2011.

De libyske myndigheders overgreb er blevet mødt med en hurtig og skarp international reaktion. FN's Sikkerhedsråd vedtog den 26. februar 2011 enstemmigt resolution 1970, der indfører målrettede sanktioner mod Libyen.

Bla. på EU-udenrigsministermødet den 21. februar blev der vedtaget rådskonklusioner, der fordømte undertrykkelsen af demonstranter i Libyen og beklagede volden og de mange dræbte civile. Den 28. februar vedtog EU, ud over FN-sanktionerne, sanktioner som omfatter embargo mod udstyr, der kan bruges til undertrykkelse. Samtidig øgede man fra EU's side antallet af personer, der omfattes af indrejseforbud og indefrysning. Såfremt der udsendes en erklæring fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 11. marts, vil Libyen sandsynligvis indgå.

Situationen i Tunesien er fortsat anspændt. Premierministeren for overgangsregeringen, Rachid Ghannouchi, blev den 26. februar tvunget til at træde tilbage. Yderligere fem ministre valgte også at træde tilbage. Overgangsregeringen kritiseres for at repræsentere kontinuiteten.

Den midlertidige præsident Fouad Mebazaa annoncerede den 3. marts, at valg til en forfatningsgivende forsamling vil finde sted den 24. juli.

I Egypten trådte premierminister Ahmed Shafiq torsdag den 3. marts tilbage, hvorefter den tidligere transportminister, Essam Sharaf, af Det Militære Råd fik i opdrag at danne en ny regering. Der er indledt en proces, der skal lede hen imod afholdelse af tre valg inden for seks måneder: Folkeafstemning om forfatningsændringer, parlamentsvalg og præsidentvalg.

Urolighederne i den nordafrikanske region kan potentielt medføre en stor indstrømning af migranter fra landene i regionen, herunder navnlig Libyen, til Europa. Det anslås, at der er ankommet 5.000-6.000 migranter til den italienske ø Lampedusa fra Tunesien. På nuværende tidspunkt er der ikke rapporteret om migranter fra Libyen. Ifølge EU's grænseagentur, Frontex, er omkring 200.000 personer flygtet fra Libyen til nabolandene Egypten, Tunesien og Chad.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 24.-25. februar var der en drøftelse om situationen i Nordafrika, herunder særligt situationen i Tunesien og Libyen og tilstrømningen af personer, navnlig til Italien. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke udelukkende er libyske statsborgere, der er flygtet fra Libyen.

På udenrigsrådsmødet den 21. februar 2011 og forventeligt på det uformelle udenrigsrådsmøde den 10. marts var der en generel politisk drøftelse af begivenhederne i Egypten, Tunesien og regionen som helhed, herunder af de politiske, sociale, økonomiske og diplomatiske konsekvenser for landene i regionen. Rådskonklusionerne fra den 21. februar fordømmer bl.a. undertrykkelsen af demonstranter i Libyen samt bekræfter EU's fortsatte støtte til overgangsprocessen i Tunesien og Egypten. I forberedelsen af udenrigsrådsmødet den 21. februar udsendte Ashton to papirer om hhv. Egypten og Tunesien med en række konkrete tiltag til at støtte de to landes overgangsproces hen imod demokrati, herunder støtte til civilsamfundet, medier, økonomisk og social udvikling samt annoncering af 17 mio. euro ekstra i støtte til Tunesien frem mod de kommende valg. Ashton har aflagt besøg i Cairo og Tunis, og har sendt et brev den 24. februar, hvori tre centrale udfordringer skitseres: demokratifremme, økonomisk udvikling og people-to-people kontakter.

Det Europæiske Råd drøftede den 4. februar 2011 situationen i Nordafrika og vedtog en erklæring, der blandt andet opfordrer Ashton og Kommissionen til at fremkomme med forslag til, hvordan EU kan understøtte transformationen i regionen og hurtigt tilpasse sine instrumenter i lyset heraf, hvilket skete på Det Europæiske Råd den 11. marts.

Udenrigsministeren har sendt et brev til Ashton den 2. marts, der indeholder en række forslag til initiativer, som EU og medlemsstaterne øjeblikkeligt kan sætte i værk overfor partnere i det sydlige Middelhav - i første omgang Tunesien og Egypten. At etablere en ”transformationsplatform”, der har til formål at sikre en tæt koordination og bedre inddragelse af medlemsstaternes erfaringer samt en åbenhed overfor relevante tredjelande. At styrke transformationsplatformen ved en ”quick disbursement” kapacitet baseret på anvendelse af eksisterende finansieringsin-

strumenter. At sikre en solid og hurtig støtte til landenes demokrati fremme og civilsamfund, herunder menneskerettighedsgrupper, NGO'er, sociale bevægelser, frie medier og spirende politiske partier. At fremme økonomisk udvikling, vækst og jobskabelse gennem bl.a. øget markedsadgang og handelsliberaliseringer. At styrke People-to-People kontakter særligt med landenes "forandringsagenter" – de unge, civilsamfundsaktører og journalisterne.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes som opfølgning på det uformelle møde i Rådet (udenrigsanliggender) den 10. marts 2011, det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 11. marts 2011 og det uformelle udenrigsministermøde den 11.-12. marts 2011 samt som forberedelse af det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 at drøfte udviklingen i EU's sydlige nabolande samt hvordan EU på hurtig og effektiv vis kan understøtte en demokratisk udvikling i regionen. Der ventes samtidig en videre behandling af de forslag, som udenrigsrepræsentant Ashton og Kommissionen ventes at have præsenteret på det ekstraordinære DER, til EU's udvikling af en pakke af instrumenter mhp. at yde støtte til transitions- og transformationsprocessen, herunder revidering af naboskabspolitikken, med fokus på demokrati fremme, økonomisk udvikling og people-to-people kontakter.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Tiltagene ventes som udgangspunktet finansieret inden for rammerne af de eksisterende instrumenter under EU-budgettets kategori 4.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at EU tager initiativ til at øge presset på Libyen og oberst Ghaddafi, herunder ved evt. udvidelse af de eksisterende sanktioner eller ved nye målrettede sanktioner.

Regeringen støtter også, at EU aktivt politisk og økonomisk støtter op om overgangsprocessen i Egypten og Tunesien med en hurtig, koordineret og effektiv indsats. Regeringen kan støtte, at EU hurtigt og effektivt er i stand til at reagere på en potentiel, stor indstrømning af migranter fra landene i den nordafrikanske region, herunder via Frontex og EASO samt EU's solidaritetsfon-

de. Regeringen kan støtte, at udstedelse af visum til visse målgrupper gøres billigere/gratis ved at anvende den fleksibilitet, der er indbygget i EU's visumkodeks.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om at øge presset på oberst Ghaddafi samt at tilskynde Egypten og Tunesien til at fortsætte den overgangsproces, der nu synes igangsat, og at EU må understøtte den proces på hurtig, synlig og effektiv vis.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2011.

4. Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes en drøftelse og formentlig efterfølgende vedtagelse af EU's strategi for støtte til sikkerhed og udvikling i Sahel. Rådet besluttede på sit møde den 25. oktober 2010 at opfordre EU's udenrigsrepræsentant og Kommissionen til at udarbejde strategien, på baggrund af den stigende trussel fra terrororganisationen "Al-Qaeda in Islamic Maghreb" (AQIM).

2. Baggrund

I de senere år er der sket en gradvis forværring af sikkerhedssituationen i Sahel-området primært som følge af en øget trussel fra terrororganisationen AQIM. AQIM opererer primært i Algeriet, Mali, Marokko, Mauretanien og Niger og er en udløber af "Groupe Salafiste pour la Prédication et le Combat" (GSPC), der opstod i Algeriet med det formål at bekæmpe det derværende styre og indføre et islamisk regime. I 2006 etablerede gruppen kontakt til Al-Qaeda og tog i januar 2007 navneforandring til AQIM.

I begyndelsen fandt GSPC/AQIM's operationer hovedsageligt sted på algerisk territorium, men som følge af pres fra de algeriske sikkerhedsstyrker er AQIM gradvist flyttet til Mali, Mauretanien og Niger. Der er i de senere år gennemført en række bombeattentater og væbnede angreb i Sahel med flere dræbte. Organisationen har desuden været ansvarlig for bortførelsen af mere end 40 europæere siden 2003, hvoraf flere er blevet dræbt og resten frigivet, formentlig mod betaling af løsepenge. I september 2010 bortførte organisationen syv personer fra det nordlige Niger, herunder fem franske statsborgere, der fortsat holdes fanget i det nordlige Mali. I januar 2011 blev to franske statsborgere kidnappet i Nigers hovedstad Niamey. De blev senere begge dræbt under en forfejlet befrielsesaktion sammen med flere nigerske soldater. Udover den sikkerhedsmæssige trussel har AQIM's operationer også givet anledning til politiske spændinger mellem landene i området, og mellem landene og det internationale samfund, med gensidige beskyldninger om, at der ikke gøres tilstrækkeligt for at bekæmpe AQIM.

Der er fra EU's side ønske om at bidrage til en effektiv bekæmpelse af terrorisme i Sahel, da AQIM's aktiviteter både udgør en trussel for sikkerhed og stabilitet i regionens lande og en trussel mod vestlige interesser i området. Behovet for en koordineret EU-tilgang har været drøftet igennem flere år. Den 25. oktober 2010 vedtog Rådet konklusioner, der opfordrede EU's udenrigsrepræsentant og Kommissionen til at udarbejde et udkast til en strategi for EU's støtte til sikkerhed og udvikling i Sahel. På møder den 31. januar og 21. februar 2011 har Rådet drøftet situationen i Sahel og understreget behovet for, at den blev færdiggjort snarest muligt.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der forventes en drøftelse og formentlig efterfølgende vedtagelse af EU's strategi for støtte til sikkerhed og udvikling i Sahel. Strategiudkastet er endnu ikke modtaget fra EU's udenrigsrepræsentant, men det forventes at indeholde forslag om, at EU fokuserer den væsentligste del af sin indsats for sikkerhed og udvikling i Sahel på tre lande: Mali, Mauretanien og Niger, men samtidig opretholder dialog og samarbejde om sikkerhedsspørgsmål med landene i Maghreb og i det øvrige Vestafrika. Der ventes en bred tilgang, der omfatter en kombination af politisk dialog for at fremme den politiske vilje i partnerlandene til at adressere problemerne og konkrete handlingsorienterede støtteaktiviteter, der bistår landene hermed. Aktiviteterne antages blandt andet at ville omfatte fremme af sikkerhed og retssikkerhed, god regeringsførelse, konfliktløsning, antiradikalisering og økonomisk udvikling.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Da strategien endnu ikke er fremlagt, vides det ikke, om den vil have finansielle konsekvenser i form af tilførelse af flere midler til Sahel inden for EU's budget.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige holdning

Fra dansk side støttes arbejdet med at udvikle en EU-strategi for sikkerhed og udvikling i Sahel, og der lægges bl.a. vægt på, at den nye strategi bliver bredt funderet og forholder sig til nogle af de dybereliggende årsager til den forværrede situation, herunder udbredt fattigdom, den økonomiske og politiske marginalisering af visse områder og befolkningsgrupper samt mangler ved demokrati, regeringsførelse og respekten for menneskerettighederne.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til EU's strategi for sikkerhed og udvikling i Sahel.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2011.

5. Afrikas horn

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet i marts forventes en første drøftelse af EU's strategi for Afrikas Horn. Rådsmødet vil muligvis føre til separate rådskonklusioner om Afrikas Horn og Somalia.

2. Baggrund

Situationen på Afrikas Horn har længe været præget af konflikter, som har omfattende regionale og internationale konsekvenser. Konflikterne er generelt sammenflettede, hvilket komplicerer indsatsen for konflikthåndtering og nødvendiggør en sammenhængende strategi for EU's indsats.

Strategiudkastet foreligger endnu ikke, og der er stadigvæk uklarhed om rækkevidden af strategien, og hvordan den overordnede strategi skal hænge sammen med EU's politik i de enkelte lande i regionen.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På rådsmødet i marts forventes en første drøftelse af den nye EU-strategi for Afrikas Horn, ligesom der også forventes vedtaget separate rådskonklusioner om strategien og situationen i Somalia.

EU-strategien for Afrikas Horn skal fremme en strategisk, integreret og proaktiv EU tilgang til håndteringen af de regionale udfordringer på Afrikas Horn.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige holdning

Danmark støtter op om en fælles EU strategi for Afrikas Horn. Udviklingen af en EU strategi er i tråd med principperne i Danmarks politik papir for Somalia.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred opbakning til en stærkere og mere strategisk EU tilgang i forhold til Afrikas Horn.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Situationen i Somalia har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2011.

6. Bosnien-Hercegovina

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes en drøftelse af situationen i Bosnien-Hercegovina samt vedtagelse af rådskonklusioner om en styrkelse af EU's rolle og politik i Bosnien-Hercegovina.

2. Baggrund

Der blev afholdt parlamentsvalg i Bosnien-Hercegovina den 3. oktober 2010, hvor der skulle vælges medlemmer til det tredelte præsidentskab, til det statslige parlament og til parlamenterne i de to dele (entiteter) af Bosnien-Hercegovina: Republika Srpska og Føderationen (af kroater og bosniakker). Valget forløb i god ro og orden, og valget levede generelt op til internationale standarder. Der var med ca. 56 pct. tale om den højeste valgdeltagelse siden 2002. De veletablerede partier klarede sig godt. I Republika Srpska fastholdt tidligere premierminister Dodiks parti sin stærke position. I Føderationen tabte den nationalistiske, bosniakkiske politiker Silajdzic sin plads i præsidentskabet til Bakir Izetbegovic, og mere moderate og kompromissøgende partier havde et godt valg i Føderationen. Der er fem måneder efter parlamentsvalget endnu ikke dannet regering i Føderationen, hvilket ligeledes hindrer dannelsen af en ny regering på statsligt niveau.

I forlængelse af Kommissionens fremskridtsrapport i november 2010 om Bosnien-Hercegovinas EU-tilnærmelse opfordrede EU's udenrigsministre i december de nyvalgte bosniske politikere til i forbindelse med regeringsdannelsen at udvikle et fælles syn på landets fremtid med EU-tilnærmelsen som omdrejningspunkt. Bosnien-Hercegovina er sammen med Kosovo det eneste land på det vestlige Balkan, som endnu ikke har ansøgt om medlemskab af EU.

Det har gennem længere tid stået klart, at der skal ske en styrkelse af EU's engagement i Bosnien-Hercegovina, dels som et led i etableringen af EU's Fælles Udenrigstjeneste med samling af en række eksisterende tjenestegrene og funktioner, dels som et led i en forventet neddrøling af den bredere internationale samfunds rolle i Bosnien-Hercegovina. En ny EU-ambassadør i Sarajevo skal udpeges, som på sigt ligeledes forventes at skulle overtage de funktioner, som udøves af EU's særlige repræsentant (EUSR). Den eksisterende EUSR, Valentin Inzko, er pt. også det internationale samfunds Høje Repræsentant (HR) i Bosnien-Hercegovina. Fredsimpliceringsrådet (PIC), som rådgiver den Høje Repræsentant, tilkendegav på sit seneste møde den 30. november 2010, at de opstillede betingelser for en lukning af den Høje Repræsentants Kontor (OHR) ikke var opfyldt. Fredsimpliceringsrådet mødes igen den 29.-30. marts 2011. Der var på rådsmødet den 21. februar 2011 generel tilslutning til udenrigsrepræsentant Ashtons forslag til en styrkelse af EU's rolle i Bosnien-Hercegovina.

3. Hjemmelsgrundlag

Overvejelser om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I forlængelse af rådsdrøftelsen den 21. februar 2011 ventes Rådet at drøfte situationen i Bosnien-Hercegovina efter parlamentsvalget, herunder regeringsdannelsen og spørgsmålet om en styrkelse af EU's rolle og politik i landet.

Der ventes vedtaget rådskonklusioner om EU's fremtidige rolle og politik i Bosnien-Hercegovina. Rådskonklusionerne forventes at omhandle forskellige elementer: 1) Bosnien-Hercegovinas europæiske perspektiv og hvad der kræves af Bosnien-Hercegovina for fremgang i landets EU-tilnærmelse, 2) en styrket EU-tilstedeværelse, herunder en EU-ambassadør der overtager funktioner fra EU's særlige repræsentant (EUSR), samt 3) EU's instrumenter (værktøjskasse), som udover politisk og økonomisk støtte til reformer også vil åbne mulighed for restriktive foranstaltninger (sanktioner) i form af indrejseforbud til EU og fastfrysning af aktiver for personer, som måtte underminere Bosnien-Hercegovinas suverænitet og forfatning, udgøre en trussel for landets sikkerhed eller underminere Dayton-aftalen.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

I bestræbelserne på at sikre fremdrift i Bosnien-Hercegovinas tilnærmelse til EU støtter Danmark et styrket EU-engagement i Bosnien-Hercegovina, herunder at EU - også i lyset af den forventede neddrøstring af OHR's rolle i Bosnien-Hercegovina - råder over de nødvendige instrumenter i form af en bred og afbalanceret værktøjskasse.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt enighed om synspunkter svarende til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2011.

7. (Evt.) Iran

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte fremdrift i forhandlingerne om menneskerettigheds sanktioner mod Iran.

2. Baggrund

Tusindvis af iranere har demonstreret forskellige steder i Iran. Det iranske styre bekæmpede demonstrationerne med sikkerhedsstyrker, obstruktion af medier samt de facto husarrest af oppositionsledere. Der rapporteres om flere dræbte i forbindelse med sammenstødene mellem sikkerhedsstyrker og demonstranter, der har fundet sted i flere byer.

Begivenhederne understreger, at menneskerettighedssituationen fortsat er dybt bekymrende. Menneskerettighedsorganisationer melder at antallet af henrettelser er steget markant siden årets start, og for første gang er også en EU-borger blevet henrettet i Iran. Den nederlandsk/irske statsborger, Zahra Bahrami, blev den 29. januar henrettet på baggrund af en narkorelateret dom efter først bl.a. at have været anklaget for forbrydelser imod den nationale sikkerhed. Udenrigsrepræsentant Ashton har fordømt henrettelsen, og EU-landene besluttede som reaktion delvist at boykotte fejringen af den iranske nationaldag. Den nederlandske regering har fastfrosset alle officielle kontakter til Iran, mens der fra EU-side opretholdes officiel kontakt til Iran, dog med en mere forsigtig tilgang end tidligere.

Fra EU's side fastholdes en skarpere linje ift. menneskerettighedssituationen i Iran. På baggrund af et nyt optionspapir undersøges nu en række muligheder for at gennemføre menneskerettighedsrelaterede tiltag over for Iran, herunder både at understøtte oppositionelle kræfter og søge at hæmme styrets krænkelser af menneskerettigheder over for kritikere og minoriteter.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte menneskerettighedssituationen i Iran.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side lægges der vægt på, at EU fortsætter en fælles konsekvent og fast linje i forhold til Iran, herunder på menneskerettighedsområdet, og at medvirken til brud på menneskerettigheder kan føre til restriktive tiltag fra EU's side.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om EU's overordnede politik.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. november 2010.

8. (Evt.) Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmødet (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 21. februar 2011. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling og herunder EU's rolle i fredsprocessen.

2. Baggrund

De direkte forhandlinger har været indstillet siden september sidste år, hvor det israelske bosættelsesstop ikke blev forlænget, hvilket medførte, at palæstinenserne afbrød forhandlingerne. Efterfølgende lykkedes det ikke USA at opnå et kompromis med Israel vedr. bosættelserne. Den bekymrende udvikling er fortsat i 2011 med nedrivningen af den historiske bygning Shepherd's Hotel i Østjerusalem, hvilket er blevet fordømt af EU, og annoncering af planer om et større antal nye boliger i bosættelsen Gilo.

Kvartetten understreger i sin erklæring fra den 5. februar 2011, at en yderligere forsinkelse i genoptagelsen af fredsforhandlingerne i lyset af udviklingen i Mellemøsten vil være ødelæggende for udsigten til regional fred og sikkerhed og fastholder en tidsfrist for afslutningen af forhandlingerne til september 2011. Kvartetten har planlagt en række møder mhp. at bringe forhandlingerne tilbage på sporet.

EU yder et væsentligt bidrag til den Palæstinensiske Autoritets (PA) stats- og institutionsopbygningsarbejde gennem premierminister Fayyads ambitiøse 2-årige udviklingsplan. Verdensbanken har vurderet den hidtidige implementering positivt. Der er i EU-kredsen generelt enighed om, at der må gøres en større indsats for at få de arabiske lande til at yde større bidrag til PA og Fayyad-planens gennemførelse. Fayyad-planen udløber ultimo august i år.

Den israelske politikændring i juli 2010 med åbning for import til Gaza med undtagelse af produkter opført på en negativliste har kraftigt øget varebevægelser ind i Gaza. Der er i EU-kredsen enighed om, at den israelske politikændring var et positivt skridt, men ikke tilstrækkeligt for at fremme den økonomiske udvikling af Gaza. EU søger i øjeblikket at bidrage til sikringen af forbedret adgang til og fra Gaza. De hidtidige bestræbelser på at skabe forsoning mellem særligt Fatah og Hamas har hidtil været uden gennembrud.

Der er generelt behov for en bredere regional tilgang til fredsprocessen, der omfatter alle konfliktsporene. Det inkluderer den israelsk/syriske og den israelsk/libanesiske konflikt. Det Arabiske Fredsinitiativ fra 2002 om en fred mellem Israel og hele den arabiske verden er i den forbindelse fortsat et centralt initiativ. Fra dansk side har man længe talt for at styrke det regionale fokus og har taget initiativ hertil i EU.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling i regionen, herunder hvorledes EU bedst kan støtte fredsprocessen og komplementere de amerikanske bestræbelser. Der forventes særligt fokus på den kommende møderække i regi af Kvartetten og EU's rolle heri.

EU yder et væsentligt bidrag til den Palæstinensiske Autoritets stats- og institutionsopbygningsarbejde. EU's særlige rolle i relation til statsopbygningen kan forventes drøftet på rådsmødet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagetets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante regionale og internationale partnere, herunder den amerikanske administration. Målet med EU's bestræbelser er, i samarbejde med det internationale samfund og regionale partnere, at understøtte fredsforhandlingerne. Grundstammen herfor - en to-stats løsning og en omfattende regional fred - har ikke ændret sig. Fra dansk side støtter man den Palæstinensiske Autoritets arbejde med stats- og institutionsopbygning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. februar 2011.

9. (Evt.) Serbien/Kosovo

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes en drøftelse af igangsættelsen af den af EU faciliterede dialog mellem Serbien og Kosovo.

2. Baggrund

Den 9. september 2010 blev en fælles EU-serbisk FN-resolutionstekst vedtaget i opfølgning på den Internationale Domstol i Haags (ICJ) udtalelse om lovligheden af Kosovos selvstændigheds-erklæring. Resolutionen opfordrer Kosovo og Serbien til at indlede en dialog, som EU påtager sig at facilitere. Indledningen af dialogen mellem parterne har hidtil afventet udfaldet af parlamentsvalget i Kosovo, som blev afholdt den 12. december 2010. Valget var præget af en del uregelmæssigheder, og der er først den 22. februar 2011 blevet dannet en ny regering. Med dannelsen af regeringen i Pristina kan dialogen nu indledes. Både Serbien og Kosovo har netop udnævnt sine chefforhandlere. Der er opnået enighed mellem parterne om de overordnede kriterier for dialogens forløb, og væsentligst blandt disse er, at målet med dialogen primært er at fremme samarbejdet mellem landene til gavn for de lokale befolkningsgrupper, samt at dialogen ikke inddrager statusproblematikken. Dialogen forventes igangsat i marts måned.

3. Hjemmelsgrundlag

Overvejelser om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte igangsættelsen af den af EU faciliterede dialog mellem Serbien og Kosovo. Der ventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter bestræbelserne på at få indledt den dialog mellem Serbien og Kosovo, som EU har påtaget sig at facilitere. Fra dansk side støttes endvidere de opstillede overordnede kriterier for dialogens forløb, herunder at dialogens hovedformål er at fremme det indbyrdes samarbejde til gavn for de lokale befolkninger, samt at dialogen ikke bør inddrage statusspørgsmålet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt enighed om synspunkter svarende til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet den 10. december 2010.

10. (Evt.) Hviderusland

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Hviderusland og EU's politik over for landet som opfølgning på EU's genindførelse af visumrestriktioner efter myndighedernes kritisable fremfærd i forbindelse med præsidentvalget i december 2010. Herunder ventes en drøftelse af muligheden for at indføre yderligere sanktioner over for Hviderusland.

2. Baggrund

Præsidentvalget i Hviderusland den 19. december 2010 blev ifølge officielle opgørelser vundet af den siddende præsident Lukasjenko for en fjerde periode med knap 80 pct. af stemmerne. Internationale valgobservatører vurderede efterfølgende, at valget ikke levede op til internationale standarder og pegede bl.a. på store problemer i stemmeoptællingen og en ubalanceret mediedækning. Politiet og sikkerhedstjenesten reagerede meget voldeligt mod deltagerne i de protestdemonstrationer, der fandt sted efter valget. Over 600 personer, herunder fremtrædende oppositionspolitikere, journalister og civilsamfundet, blev fængslet. Blandt de fængslede var syv af Lukasjenkos modkandidater. En række fremtrædende oppositionsfolk er efterfølgende blevet sigtet for lovovertrædelser, der kan give mellem 5 og 15 års fængsel. En række strenge domme er allerede blevet afsagt. Politiet har gennemført ransagninger hos journalister, NGO'er, mm.

De hviderussiske myndigheder har endvidere blokeret for en fortsættelse af OSCE's kontor i Minsk, der har haft aktiviteter i landet siden 1998. Lukningen af kontoret vil blive effektueret med udgangen af marts. Der forhandles nu med de hviderussiske myndigheder om muligheden for at sende observatører fra OSCE til de retssager, der finder sted mod de fængslede efter demonstrationerne, særligt set i lyset af myndighedernes fysiske magtanvendelse, intimidering og forlydender om tortur over for de fængslede.

EU og USA har gentagne gange fordømt den uforholdsmæssige brug af vold efter valghandlingen og har bl.a. opfordret til øjeblikkelig frigivelse af de fængslede. Ved rådsmødet (udenrigsanklæggende) den 31. januar 2011 annullerede EU den midlertidige suspension af visumrestriktionerne over for en række af de politiske og økonomiske magthavere i Hviderusland. Fremadrettet overvejes det, om EU skal indføre yderligere sanktioner over for Hviderusland, herunder økonomiske sanktioner.

Udover at lægge pres på myndighederne er det fra EU's side også blevet understreget, at man ønsker at styrke forbindelserne til det hviderussiske civilsamfund og befolkningen generelt. Forud for rådsmødet i januar besøgte en række hviderussiske oppositionspolitikere Danmark, og efter rådsmødet blev der afholdt en stor donorkonference i Warszawa mhp. at sikre øget støtte til civilsamfund og frie medier. Danmark har bl.a. valgt at øge sit bidrag til det hviderussiske eksiluniversitet i Vilnius.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der ventes en generel drøftelse af situationen i Hviderusland samt af EU's politik over for landet. Herunder ventes en drøftelse af muligheden for at indføre yderligere sanktioner over for Hviderusland.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har fordømt de hviderussiske myndigheders fremfærd mod oppositionen, journalister, civilsamfundsrepræsentanter, m.fl. efter præsidentvalget i december og har støttet op om indførelsen af EU-sanktioner. Danmark er klar til at overveje yderligere tiltag, der kan lægge pres på myndighederne for at frigive de personer, der er tilbageholdt af politiske grunde, og øge støtten fra EU til civilsamfundet og opbygningen af frie medier.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, der svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 28. januar 2011